

Bundel - Presidium van 1 juli 2021

- 1 Opening
- 2 Mededelingen
 - Agenda Presidium 1 juli 2021.docx
- 4 Presentatie door Mw. Bootsma (Pels Rijcken)
Stukken uit presidiumvergadering van 28 juni 2021 bijgevoegd.
 - Oplegmemo bij doorgeleiding voordracht kennisgeving.docx
 - Notitie mogelijk referendum RES (v1.0).pdf
 - Voordracht kennisgeving 25-6.docx
 - Conceptverslag presidium 28 juni 2021.docx
- 5 Vragenronde over de presentatie van Mw. Bootsma
- 6 Overige vragen
- 7 Sluiting

Datum 01-07-2021
Tijd 19:30 – 20:30
Locatie Online vergaderomgeving
Voorzitter Marcel Steeman
Toelichting Technische briefing inzake kennisgeving referendum

“RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord”

De bijeenkomst is toegankelijk voor alle statenleden, en ook geïnteresseerde toehoorders worden toegelaten tot de bijeenkomst.

Met vragen richt u zich tot: statengriffie@noord-holland.nl

- 1 **Opening**
- 2 **Mededelingen**
- 4 **Presentatie door Mw. Bootsma (Pels Rijcken)**
Stukken uit presidiumvergadering van 28 juni 2021 bijgevoegd.
- 5 **Vragenronde over de presentatie van Mw. Bootsma**
- 6 **Overige vragen**
- 7 **Sluiting**

Aan
Presidium
Kopie aan

Bijlagen: 2

Uw contactpersoon
M.W. Admiraal
AD/STG

Telefoonnummer +31235143323
admiraalm@noord-holland.nl

Betreft: Formulering besluit inzake kennisgeving referendum "RES 1.0
Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord"

Memo

24 juni 2021

1 | 3

Voorstel:

- Kennis te nemen van het juridisch advies van de huisadvocaat over de vraag of het besluit "RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord" referendabel is;
- Kennis te nemen van de conceptvoordracht inzake het besluit kennisgeving referendum "RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord"
- Vast te stellen hoe de definitieve formulering van het bij de Statenvergadering in stemming te brengen voorgestelde besluit luidt.

Achtergrond

Op dinsdag 22 juni jongstleden is de inzameling van handtekeningen voor de kennisgeving tot het houden van een referendum over het besluit "RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord" afgerond. Daarom wordt in de presidiumvergadering van 28 juni 2021 besproken of de voordracht, waarmee wordt besloten of de "RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord" referendabel is, op de nu voorliggende wijze doorgeleid kan worden naar de Statenvergadering van 28 juni en 5 juli.

Naast de beslissing over het doorgeleiden van de voordracht in de bijlage, wordt ook een beslissing gevraagd van het presidium over de formulering van het eerste beslispunt, zodat er een duidelijke en eenduidige stemming kan worden uitgevoerd ná de beraadslagingen in PS over de voordracht in de bijlage. De overige beslispunten worden vervolgens aangepast op die keuze.

Toelichting op de plaats van het besluit inzake de kennisgeving referendum op de agenda

Om te kunnen bepalen of een besluit referendabel is, moet er eerst sprake zijn van een besluit. Daarom wordt er in de PS-vergadering eerst vergaderd en besloten over de voordracht "RES 1.0 Noord-Holland Zuid

en Noord-Holland Noord" en vervolgens pas over het besluit inzake de kennisgeving.

Toelichting op de aan het presidium voorgelegde beslissing over de formulering van het eerste beslipunt in het ontwerpbesluit

Op grond van de door PS in 2018 vastgestelde Referendumverordening Noord-Holland 2018 (hierna: verordening) zijn naar aanleiding van de kennisgeving enkele beslissingen van PS vereist:

PS dienen te:

1. *bepalen of het besluit van PS over de RES 1.0 referendabel is of niet (artikel 5 van de verordening);*
2. *indien het besluit onder 1 positief luidt, bepalen of de kennisgeving wordt toegelaten (art. 11, lid 1 van de verordening);*
3. *indien de besluiten onder 1 en 2 positief luiden, bepalen of het PS-besluit over de RES 1.0 onmiddellijk in werking treedt onverminderd de mogelijkheid over het besluit een referendum te houden; in het andere geval vervalt de inwerkingtreding tot een beslissing daarover in een later stadium (art. 11, lid 2 van de verordening).*

Deze beslipunten zijn verwerkt in het ontwerpbesluit in de voordracht die in de bijlage bij dit memo is gevoegd.

Besluitvormingsruimte voor de Statenvergadering

Het besluit tot vaststelling van de RES is een besluit van Provinciale Staten dat in beginsel referendabel is. Het besluit valt niet onder de besluiten die in absolute zin van de mogelijkheid om een referendum te houden, zijn uitgezonderd. Het besluit zou wel onder de uitzondering kunnen vallen voor besluiten waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de met het besluit gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen. Het is aan Provinciale Staten om de afweging te maken of deze uitzondering zich voordoet. Dit uit zich dan in een keuze in beslippunt 1 voor het woord "wel" of het woord "niet". Zie het juridisch advies voor de verdere onderbouwing en toelichting van dit punt.

Eenduidigheid voorgedragen besluit

Om voor de leden van Provinciale Staten en het publiek een ondubbelzinnige en eenduidige stemming voor te leggen, is het nodig

dat er een keuze wordt gemaakt door het presidium in het aan de Staten voor te dragen besluit.

Op dit moment staat in het ontwerpbesluit in de voordracht in de bijlage bij dit memo het volgende besluitpunt:

“1. dat het besluit tot vaststelling van de RES 1.0 Noord–Holland Noord en de RES 1.0 Noord–Holland Zuid wel of niet referendabel is gelet op artikel 5 van de referendumverordening;”

Als dit beslispunt door het presidium ongewijzigd wordt gelaten, is er geen eenduidige stemming mogelijk. Als de vergadering wordt gevraagd vóór of tegen dit voorstel te stemmen, is vervolgens geen conclusie vast te stellen wat daar de betekenis van is.

Het is van belang om een voorstel te doen aan de Statenvergadering waarvan men vermoedt dat deze kans van slagen heeft. In het geval dat de Statenvergadering in meerderheid tegen het voorgedragen besluit stemt, dan volgt er immers geen besluit. Dit zou voor problemen bij een gang naar de rechter kunnen zorgen, mocht een derde partij hiertoe overgaan. Het verdient dan ook aanbeveling er voor te zorgen dat er in elk geval door PS een eenduidig besluit wordt genomen over het wel of niet referendabel verklaren van het voorliggende referendumverzoek. Volgens art 6 lid 2 sub a RvO is het aan het presidium voorstellen te doen aan Provinciale Staten zodat er op ordentelijke wijze gestemd kan worden over onderwerpen op de Statenagenda.

PELS RIJCKEN

Notitie

voor Provincie Noord-Holland
van Jannetje Bootsma en Brechtje Boerboom (Pels Rijcken)
datum 23 juni 2021
inzake Advies mogelijkheid referendum over besluit vaststelling RES 1.0
zaaknr 11016288

1 Inleiding

- 1.1 Er is een kennisgeving tot het houden van een referendum ontvangen over het ter besluitvorming aan Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland voorgelegde besluit tot vaststelling van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 NHN en de RES 1.0 NHZ (hierna gezamenlijk: de RES). Aan ons is verzocht uiteen te zetten of het besluit tot vaststelling van de RES referendabel is.

2 Conclusie

- Het besluit tot vaststelling van de RES is een besluit van Provinciale Staten dat in beginsel referendabel is. Het besluit valt niet onder de besluiten die in absolute zin van de mogelijkheid om een referendum te houden, zijn uitgezonderd. Het besluit zou wel onder de uitzondering kunnen vallen voor besluiten waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de met het besluit gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen. Het is aan Provinciale Staten om de afweging te maken of die uitzondering zich voordoet.
- Provinciale Staten staan daarmee voor de afweging of de inwerkingtreding of uitvoering van het besluit tot vaststelling van de RES door Provinciale Staten al dan niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen (artikel 5 lid 2 onder n Referendumverordening Noord-Holland 2018).
- Het gaat om een raadgevend referendum. Provinciale Staten zullen in alle gevallen zelf het besluit over de vaststelling van de RES moeten nemen.
- De uitzonderingsgrond is bedoeld voor die gevallen waarin er geen gelegenheid is om een referendum te organiseren en de uitkomst daarvan in de besluitvorming te betrekken, omdat zich spoedeisende of dringende provinciale belangen voordoen die maken dat de besluitvorming doorgang

heeft te vinden. Het besluit zal dan dus zonder uitkomst van een raadgevend referendum door Provinciale Staten moeten worden genomen.

- De afweging of deze uitzondering zich voordoet en het besluit dus niet referendabel is, is in de eerste plaats een politiek-bestuurlijke afweging van Provinciale Staten.
- Mocht het tot een gerechtelijke procedure komen, dan is de verwachting dat de rechter deze afweging marginaal zal toetsen, en vooral zal beoordelen of de afweging op een navolgbare motivering berust die aansluit bij het criterium van de Referendumverordening.
- Aspecten die in deze afweging een rol zouden kunnen spelen, zijn (in een niet-limitatieve en niet-dwingende opsomming):
 - de RES betreft een strategie (in wezen: een beleidsvisie) en bevat (nog) geen concrete, formeel juridische besluiten. De invulling van de strategie kan nog wijzigen in de RES 2.0. De strategie vormt wel een belangrijk uitgangspunt voor (de voorbereiding en richting van) concrete verdere besluitvorming.
 - bij de totstandkoming van de RES zijn meerdere bestuursorganen en maatschappelijke partners betrokken. Meerdere bestuursorganen zullen met de RES moeten instemmen.
 - de RES heeft betrekking op uitgangspunten voor meerdere bestuursorganen. Na vaststelling van de RES is het de bedoeling dat meerdere bestuursorganen op basis van de RES tot een verdere uitwerking komen, gezamenlijk en elk apart voor zover het over de besluiten gaat die zij kunnen nemen.
 - Provinciale Staten zullen, in vervolg op de RES, uitsluitend vanuit hun specifieke rol besluiten kunnen nemen. Op andere, belangrijke, punten gaan andere bestuursorganen over de vertaling van de RES naar concrete juridische besluiten. Dat valt buiten de bevoegdheid van Provinciale Staten, en het ligt dus niet in de rede dat dat onderwerp kan zijn van een referendum (of een rol kan spelen bij de besluitvorming van Provinciale Staten bij de vaststelling van de RES). Een referendum is beperkt tot het besluit dat Provinciale Staten zullen nemen (nu: tot vaststelling van de RES).
 - de plaats van de RES in de uitvoering die aan het Klimaatakkoord moet worden gegeven.
 - de totstandkoming van de RES, door middel van een participatietraject waarbij burgers en anderen zijn betrokken.
- In de Toelichting op de voordracht wordt verder op het karakter van de RES, het Klimaatakkoord en de plaats van de RES in de verdere besluitvorming ingegaan.

- 2.1 Wij lichten dit kort nader toe, waarbij de focus ligt op het juridisch kader voor de afweging waar Provinciale Staten voor staan.

3 De Referendumverordening Noord-Holland 2018

- 3.1 Een besluit is op grond van artikel 5 van de Referendumverordening referendabel als:

- het gaat om een besluit van Provinciale Staten (artikel 5 lid 1 Referendumverordening);
- geen uitzondering van toepassing is (artikel 5 lid 2 Referendumverordening).

4 Is sprake van een besluit van Provinciale Staten?

- 4.1 Op grond van artikel 5 lid 1 Referendumverordening kunnen uitsluitend besluiten van Provinciale Staten onderwerp van een referendum zijn.
- 4.2 De RES kan gezien worden als een strategische visie waarin een energieregio in samenspraak met maatschappelijke partners verkend op welke wijze uitvoering kan worden gegeven aan het nationale Klimaatakkoord.
- 4.3 Het al dan niet instemmen door Provinciale Staten met de RES kan volgens ons formeel juridisch gezien worden als een besluit van Provinciale Staten in de zin van artikel 5 lid 1 Referendumverordening.
- 4.4 Dat neemt niet weg dat het op dit punt wel enigszins wringt: het al dan niet instemmen door Provinciale Staten met de RES kwalificeert als een besluit van Provinciale Staten dat aan een referendum onderworpen zou kunnen worden, terwijl met de RES uitvoering wordt gegeven aan een landelijk akkoord en de inhoud van de RES slechts voor een gedeelte voor rekening komt van de provincie. Anderzijds kan het huidige stadium waarin de besluitvorming verkeert mogelijk juist gezien worden als een passend stadium voor burgerparticipatie.
- 4.5 Dit zijn aspecten die Provinciale Staten desgewenst bij de door hen te maken afweging op grond van artikel 5 lid 2 Referendumverordening zouden kunnen betrekken. Aan het gegeven dat er op zichzelf sprake is van een besluit van Provinciale Staten – het besluit tot vaststelling van de RES – doet het niet af.

5 Is er sprake van een uitzondering?

- 5.1 In artikel 5 lid 2 Referendumverordening is bepaald over welke besluiten geen referendum kan worden gehouden. De meer absolute uitzonderingen doen zich hier niet voor. Wij lichten dat nog kort toe in de volgende paragraaf. De vraag is wel of de uitzondering van artikel 5 lid 2 onder n Referendumverordening zich voordoet.

Zie: artikel 5 lid 2 aanhef en onder n Referendumverordening:

“Geen referendum kan worden gehouden over een besluit:
(...)

n. waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen.”

- 5.2 De vraag of deze uitzondering zich voordoet, vergt een afweging van Provinciale Staten.

Welke afweging moeten Provinciale Staten maken?

- 5.3 Provinciale Staten moet op grond van de Referendumverordening besluiten of het besluit tot het al dan niet vaststellen van de RES referendabel is. Om tot dit oordeel te komen, staan Provinciale Staten voor de afweging of sprake is van een besluit op grond waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen als bedoeld in artikel 5 lid 2 aanhef en onder n van de Referendumverordening. Is uitstel mogelijk, dan is het besluit op grond van artikel 5 van de Referendumverordening referendabel. Is dat niet het geval, dan is het besluit niet referendabel.
- 5.4 Hierbij moet gedacht worden dat het gaat om een raadgevend referendum. Provinciale Staten zullen in alle gevallen zelf het besluit over de vaststelling van de RES moeten nemen.
- 5.5 De uitzonderingsgrond is bedoeld voor die gevallen waarin er geen gelegenheid is om een referendum te organiseren en de uitkomst daarvan dan in de besluitvorming te betrekken, omdat zich spoedeisende of dringende provinciale belangen voordoen die maken dat de besluitvorming zonder referendum doorgang heeft te vinden. Het besluit zal dan dus zonder uitkomst van een raadgevend referendum door Provinciale Staten moeten worden genomen.
- 5.6 Deze afweging is in de eerste plaats een politiek-bestuurlijke afweging. Mocht het tot een gerechtelijke procedure komen, dan is de verwachting dat de rechter deze afweging marginaal zal toetsen, en vooral zal beoordelen of de afweging op een navolgbare motivering berust die aansluit bij het criterium van de Referendumverordening.
- 5.7 In de conclusie (paragraaf 2) van deze notitie is een aantal aspecten genoemd die Provinciale Staten bij deze afweging zouden kunnen betrekken. Deze aspecten kunnen worden betrokken bij de vraag of zich dringende provinciale belangen voordoen die maken dat de besluitvorming over de RES zonder referendum doorgang heeft te

vinden. Deze aspecten zijn niet-limitatief en betreffen evenmin aspecten die dwingend zouden moeten worden meegewogen. In de Toelichting op de voordracht is ten behoeve van de te maken afweging ingegaan op het karakter van de RES, het Klimaatakkoord en de plaats van de RES in de verdere besluitvorming.

6 Overige uitzonderingen Referendumverordening niet van toepassing

Een besluit ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan (uitzondering van artikel 5 lid 2 onder i Referendumverordening)

- 6.1 Op grond van artikel 5 lid 2 aanhef en onder i Referendumverordening kan een besluit ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever niet aan een referendum onderworpen worden. Deze uitzondering doet zich hier in juridische zin niet voor. Deze uitzondering lijkt bedoeld voor besluiten waarbij Provinciale Staten vrijwel geen beleids- en/of beoordelingsvrijheid hebben ten aanzien van het besluit van een hoger bestuursorgaan. Een referendum zou dan meer beloven dan kan worden waargemaakt: Provinciale Staten hebben dan niet de ruimte om de uitkomst van een referendum bij de besluitvorming te betrekken. De RES is echter geen besluit ter uitvoering van een (formeel) besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever.
- 6.2 Wel is het zo dat met de RES uitvoering wordt gegeven aan het nationale Klimaatakkoord. Dat zou desgewenst een aspect kunnen zijn dat bij de afweging over de hierboven besproken uitzonderingsgrond en dan in het bijzonder de vraag in hoeverre dringende provinciale belangen uitstel kunnen dulden, kan worden betrokken.

Overige uitzonderingsgronden

- 6.3 Ook de overige uitzonderingsgronden van artikel 5 lid 2 Referendumverordening doen zich niet voor.

7 Inwerkingtreding besluit waarover een kennisgeving is toegelaten

- 7.1 Volledigheidshalve merken wij nog op dat Provinciale Staten ook kunnen besluiten over de inwerkingtreding van het besluit waarover een referendum kan worden gehouden.
- 7.2 Artikel 11 lid 2 Referendumverordening bepaalt dat hetgeen in het besluit is geregeld omtrent de inwerkingtreding in geval van het toelaten van een kennisgeving van rechtswege vervalst. Op grond artikel 11 lid 3 Referendumverordening kunnen Provinciale Staten echter in afwijking van het voorgaande de inwerkingtreding van het besluit bepalen, indien de inwerkingtreding van een besluit waarover een referendum kan worden gehouden geen uitstel kan lijden.

- 7.3 Als Provinciale Staten dus tot de afweging zouden komen dat de uitzondering van artikel 5 lid 2 onder n Referendumverordening zich niet voordoet en dat over het besluit tot vaststelling van de RES een referendum kan worden gehouden, is de volgende vraag of zij van oordeel zijn dat de inwerkingtreding van de RES geen uitstel kan lijden en zou moeten worden bepaald dat wel met de RES voortgegaan kan worden. Parallel daaraan kan dan een referendum worden gehouden.
- 7.4 Wij hebben in de toelichting op de Referendumverordening geen aanknopingspunten gevonden voor de vraag hoe de uitzondering van artikel 5 lid 2 onder n Referendumverordening en artikel 11 lid 2 Referendumverordening over de inwerkingtreding ondanks een referendum zich tot elkaar verhouden.
- 7.5 Wij begrijpen de Referendumverordening zo dat artikel 5 lid 2 onder n Referendumverordening een afweging vergt of er gelegenheid is voor het houden van een referendum of dat er spoedeisende of dringende provinciale belangen zijn die maken dat de besluitvorming zonder verder uitstel doorgang moet vinden. De besluitvorming moet dan dus verder worden doorgezet, waarbij geen gelegenheid is om bij die besluitvorming nog de uitkomst van een referendum te betrekken. Het gaat hier dus om de vraag of een besluit referendabel is.
- 7.6 Artikel 11 lid 2 Referendumverordening is pas aan de orde als een besluit wel referendabel is, en heeft uitsluitend betrekking op de inwerkingtreding van het besluit. Als een besluit referendabel is, kan er op grond van artikel 11 lid 2 Referendumverordening voor worden gekozen het besluit wel al in werking te laten treden, maar daar toch een referendum over te houden. Dat veronderstelt wel dat de uitkomst van het referendum in dat geval alsnog een plaats in de besluitvorming kan krijgen, bijvoorbeeld door op het al in werking getreden besluit terug te komen.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 25 juni 2021

Onderwerp: Kennisgeving referendumverzoek RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord

Kenmerk:

Bijlage: Juridisch advies van huisadvocaat over referendumverzoek

1. Inleiding

Initiatiefnemers, een stichting met een website [Noord-Holland Referendum \(nh-referendum.nl\)](https://nh-referendum.nl), hebben contact opgenomen met de statengriffie omdat zij handtekeningen willen verzamelen voor een referendumverzoek over de RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord (hierna RES 1.0).

De eerste fase van een referendumverzoek wordt gevormd door een geldige en tijdige kennisgeving van een referendumverzoek betreffende een besluitpunt dat geagendeerd staat voor de eerstvolgende PS-vergadering. Daarvoor zijn handtekeningen nodig van ten minste 500 kiesgerechtigden. Kiesgerechtigd zijn diegene die in de provincie wonen. In totaal zijn uiteindelijk 45.000 geldige handtekeningen vereist die in 2 fasen (een inleidend en een definitief verzoek) worden ingediend. Een referendum is raadgevend. PS zullen in alle gevallen zelf het besluit over de vaststelling van de RES 1.0 moeten nemen.

De initiatiefnemers hebben de afgelopen periode zowel fysiek als digitaal handtekeningen verzameld op de formulieren die PNH heeft aangeboden voor een kennisgeving van een referendumverzoek. De kennisgeving is binnen de gestelde termijn ingediend bij de griffier.

Rapport digitaal en fysiek ingediende handtekeningen

Digitaal

Er zijn 1109 handtekeningen via de digitale handtekeningenmodule van de Provincie Noord-Holland ingediend. 866 digitale handtekeningen waren geldig. Dat betekent dat deze handtekeningen zijn ingediend door inwoners van Noord-Holland die de kiesgerechtigde leeftijd

hebben. Er zijn 225 handtekeningen ingediend door personen die niet woonachtig zijn in de Provincie Noord-Holland. 5 digitale handtekeningen zijn ingediend door minderjarige personen.

Fysiek

Er zijn xxx handtekeningen verzameld op papier. Deze zijn op dinsdag 22 juni 2021 om 17:00u door de initiatiefnemer afgeleverd bij de Statengriffie. Vervolgens zijn de handtekeningen gecontroleerd op het leeftijdsvereiste, de woonplaats en zijn via de beschikbare telefoonnummers indieners nagebeld om te controleren of de handtekeningen rechtsgeldig zijn verkregen.

Van de papieren handtekeningen zijn er xx ongeldig omdat niet wordt voldaan aan het vereiste van inwonerschap. xx handtekeningen zijn ongeldig omdat de indiener de kiesgerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt.

Gevraagd besluit van PS

Op grond van de door PS in 2018 vastgestelde Referendumverordening Noord-Holland 2018 (hierna: verordening) zijn naar aanleiding van de kennisgeving enkele beslissingen van PS vereist:

1. *bepalen of het besluit van PS over de RES 1.0 referendabel is of niet (artikel 5 van de verordening);*
2. *indien het besluit onder 1 positief luidt, bepalen of de kennisgeving wordt toegelaten (art. 11, lid 1 van de verordening)?*
3. *indien de besluiten onder 1 en 2 positief luiden, bepalen of het PS-besluit over de RES 1.0 onmiddellijk in werking treedt onverminderd de mogelijkheid over het besluit een referendum te houden; in het andere geval vervalt de inwerkingtreding tot een beslissing daarover in een later stadium (art. 11, lid 2 van de verordening)?*

Deze beslispunten zijn hieronder verwerkt in het ontwerp-besluit.

Bij deze voordracht is een juridisch advies van onze huisadvocaat gevoegd dat ingaat op de juridische aspecten van de besluiten 1 (is besluit over de RES wel of niet referendabel) en 3 (wel of niet onmiddellijke inwerkingtreding van de RES onverminderd de mogelijkheid om referendum te houden).

2. Toelichting op de besluiten in het kader van de referendumverordening

2.1 Is besluit over de RES 1.0 wel of niet referendabel

Toelating van de kennisgeving is afhankelijk van het aantal geldige handtekeningen dat tijdig is ingediend. Op basis van het aantal geldige handtekeningen dat via digitale weg is ingediend, wordt voorgesteld om de kennisgeving toe te laten indien door PS positief wordt beslist of over het besluit over de RES 1.0 een referendum kan worden gehouden.

Over de vraag of over het besluit over de RES 1.0 een referendum kan worden gehouden, is door de huisadvocaat een juridisch advies opgesteld dat als bijlage aan de voordracht is toegevoegd.

Kortheidshalve wordt verwezen naar de conclusies van de huisadvocaat in paragraaf 2 van het advies.

Het besluit tot vaststelling van de RES is een besluit van Provinciale Staten dat in beginsel referendabel is. Het besluit valt niet onder de besluiten die in absolute zin van de mogelijkheid om een referendum te houden, zijn uitgezonderd. Het besluit zou wel onder de uitzondering kunnen vallen voor besluiten waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de met het besluit gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen. Het is aan Provinciale Staten om de afweging te maken of die uitzondering zich voordoet.

2.2 Karakter van de RES 1.0 en plaats van de RES 1.0 in verdere besluitvorming

In het Klimaatakkoord is met het Rijk, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen afgesproken dat alle decentrale overheden gezamenlijk 35 TWh duurzame energie uit zon en wind op land in 2030 realiseren.

In het Klimaatakkoord is ook afgesproken dat de RES-regio's op 1 juli 2021 de RES'en 1.0 aanleveren bij het Rijk. Deze harde deadlines zijn nodig omdat in het Klimaatakkoord is afgesproken dat vergunningen voor 1 januari 2025 moeten zijn verleend om projecten vóór 2030 te kunnen realiseren.

De RES 1.0 bestaat uit een set bestuurlijke afspraken die het resultaat zijn van een bottom-up proces. Provincie, Noord-Hollandse gemeenten en waterschappen zijn gezamenlijk en op basis van gelijkwaardigheid verantwoordelijk.

In de aanloop naar de RES 1.0 zijn honderden (online) bijeenkomsten georganiseerd waarbij veel belangenorganisaties met hun leden en (georganiseerde) burgers en energie coöperaties zijn betrokken.

De gemeenteraden en algemene besturen van waterschappen in NH hebben (bijna) allemaal de RES'en NHN en NHZ inmiddels vastgesteld. Verder zijn de volksvertegenwoordigers waaronder PS betrokken bij de RES vanaf het moment van vaststelling van de startnotitie RES in september 2019 tot aan besluitvorming over de RES 1.0 op 5 juli a.s.

Het doelbereik van de RES wordt gemonitord door het Planbureau voor de Leefomgeving. Indien de opgave voor elektriciteit in de gezamenlijke RES'en niet optellen tot 35 TWh, zullen de regio's door het Rijk worden gevraagd om de restopgave alsnog onderling te verdelen. Op dit moment lijken de regio's op koers om het doel van 35 TWh te halen in 2030.

Eind dit jaar komt het planbureau met geactualiseerde gegevens op basis van de analyse van de RES'en 1.0.

Mocht de situatie zich voordoen dat de regio's toch niet in staat blijken om met elkaar 35 TWh te produceren dan wordt door de decentrale overheden een verdelingssystematiek opgesteld. Deze heeft als doel om tot een rechtvaardige verdeling van de nationale opgave te komen.

Bovenstaande verdelingssystematiek is vastgelegd in de zogenaamde Route 35. Hierbij zijn onder andere afspraken gemaakt over de situatie als een RES-regio haar aandeel niet levert en als een van de RES-partners haar aandeel niet levert. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat als een van

die situaties zich voordoet, er eerst in onderling overleg met de regio wordt geprobeerd eruit te komen. Als deze bestuurlijke route niet lukt, zal het Rijk waarschijnlijk meer dwingende (juridische) interventies inzetten.

Als de inwerkingtreding van de RES 1.0 wordt opgeschort, blijft naar verwachting voorlopig het restrictieve windregime zoals nu opgenomen in de Omgevingsverordening NH2020 gelden. Voor het nieuwe regime zijn namelijk de RES'en leidend. Concreet betekent dit dat een verbod op windturbines in Noord Holland Noord en in Noord Holland Zuid geldt en dat alleen in de Omgevingsverordening opgenomen gebieden windturbines onder strikte en bovenwettelijke eisen kunnen worden toegestaan. Uiteraard kan er ontheffing worden verleend van onze regels, maar dat kost meer tijd, en brengt meer gerechtelijke procedures met zich mee.

Op het moment dat PS de inwerkingtreding van hun besluit over de RES 1.0 opschorten, zet de provincie de samenwerking met de RES-partners die is gebaseerd op gelijkwaardigheid onder druk en dat levert knelpunten op. Consequentie hiervan zal zijn dat eventuele vergunningsaanvragen waarvoor de provincie het bevoegd gezag is, zullen worden beoordeeld aan de hand van het geldende (strikttere) beleid van de provincie en de provinciale verordening. Het gevolg hiervan kan zijn dat zoekgebieden niet haalbaar zijn.

Indien een definitief referendumverzoek (45.000 handtekeningen) wordt toegelaten, kan de uitslag van dit referendum (als advies) wellicht worden meegenomen bij de besluitvorming van PS over de implementatie van de RES in de Omgevingsverordening NH2022, dan wel bij de totstandkoming van de RES 2.0.

2.3 Kan inwerkingtreding van het besluit over de RES 1.0 worden opgeschort?

Indien door PS wordt geoordeeld dat het besluit over de RES geen uitstel kan lijden, dan kunnen PS de inwerkingtreding bepalen onverminderd de mogelijkheid om een referendum te houden.

In bijgaand juridisch advies wordt in paragraaf 7 nader op dit beslispunt ingegaan.

PS kunnen de RES 1.0 vaststellen en de inwerkingtreding in stand houden en tegelijkertijd beslissen om over de RES een referendum te houden. Dat veronderstelt wel dat de uitkomst van een referendum in dat geval alsnog een plaats in de besluitvorming kan krijgen, bijvoorbeeld door op het al in werking getreden besluit terug te komen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De kosten van het organiseren van een afzonderlijk referendum zijn eerder geschat op € 5-6 mln (vergoeding aan gemeenten om de stemming te organiseren, de kosten van de referendumcommissie en eventuele subsidie ten behoeve van campagnes). Als het referendum kan meeliften met een reguliere verkiezing zijn de kosten aanmerkelijk lager.

4. Proces en procedure

Na een besluit over toelating van de kennisgeving volgen nog 2 fasen, namelijk de fase van een inleidend verzoek met minimaal 10.000 handtekeningen (max. 4 weken) en een definitief verzoek (max. 6 weken) met totaal minimaal 45.000 handtekeningen.

En als dit definitieve verzoek wordt toegelaten, nemen PS een besluit over het houden van een referendum. Afhankelijk van het doorlopen van genoemde termijnen en al dan niet door wijziging van de verordening, kunnen PS te zijner tijd beslissen of aangesloten wordt bij de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022 of dat door de gemeenten een afzonderlijke provinciale stemming zal moeten worden georganiseerd. Nu is in de verordening geregeld dat de datum van de stemming maximaal 6 maanden ligt na het besluit over het houden van een referendum. Op advies van de referendumcommissie besluiten PS dan over de formulering van de referendumvraag.

De uitslag van een referendum geldt als een geldige, raadgevende uitspraak indien een meerderheid zich daarvoor uitspreekt en die meerderheid (voor- of tegenstanders) tenminste 30 procent bedraagt van het totale aantal kiesgerechtigden voor het referendum. Indien onherroepelijk is vastgesteld dat het referendum heeft geleid tot een raadgevende uitspraak, wordt door GS een voordracht bij PS ingediend dat strekt tot intrekking van het PS-besluit of tot regeling van de inwerkingtreding van het PS-besluit. PS nemen dan een nieuw besluit.

5. Voorstel

Het presidium stelt u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

A. Th. H. van Dijk, voorzitter presidium

M. Admiraal griffier presidium

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van het presidium van 28 juni 2021;

Gelet op artikel 11 van de Referendumverordening Noord-Holland 2018;

besluiten:

1. dat het besluit tot vaststelling van de RES 1.0 Noord-Holland Noord en de RES 1.0 Noord-Holland Zuid wel of niet referendabel is gelet op artikel 5 van de referendumverordening;
2. indien het besluit onder 1 positief luidt de kennisgeving van de initiatiefnemers tot het houden van een referendum over het RES-besluit gelet op het aantal geldige handtekeningen toe te laten;
3. dat als het besluit tot vaststelling van de RES 1.0 Noord-Holland Noord en de RES 1.0 Noord-Holland Zuid wel referendabel is, te bepalen dat hetgeen omtrent de inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de RES 1.0 Noord-Holland Noord en de RES 1.0 Noord-Holland Zuid is bepaald, komt te vervallen en dat in een later stadium opnieuw over de inwerkingtreding wordt beslist.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Verslag concept Presidium

Datum vergadering	:	28 juni 2021
Voorzitter	:	dhr. A. Th. T. van Dijk
Griffier	:	dhr. M. Admiraal
Telefoonnummer/e-mail	:	(023) 5143323/ admiraalm@noord-holland.nl

	Aanwezig:	
	Voorzitter	Voorzitter Provinciale Staten, dhr. A. Th. T. van Dijk
5	Griffier	Griffier dhr. M.W. Admiraal
	Leden	Fractievoorzitter PVV, dhr. M. Deen
		Fractievoorzitter CDA, dhr. D. Heijnen
		Fractievoorzitter ChristenUnie, dhr. M.C.A. Klein
		Fractievoorzitter GroenLinks, mw. R. Kocken
10		Fractievoorzitter Ja21, de heer G. Kohler
		Fractievoorzitter DENK, dhr. S. Koyuncu
		Fractievoorzitter VVD, dhr. E.J. Van der Maas
		Fractievoorzitter SP, dhr. E.M.A. De heer Smaling
		Fractievoorzitter 50PLUS/PVDO, mw. W. Van Soest
15		Fractievoorzitter D66, mw. A. Strens
		Fractievoorzitter PvdA, dhr. L.Hj. Voskuil
		Fractievoorzitter PvdD, dhr. F.A.S. Zoon
	Verder aanwezig:	Dhr. O. Beeksmā
		Mw. Y. van Lent
20		Dhr. A. Raphet Meeng
		Mw. M. Poelman
		Dhr. Post (initiatiefnemer van het NH-referendum als toehoorder)
		Dhr. P. Schat (journalist)
		Mw. J. Vastenhouw (FvD) ter vervanging van dhr. J. Dessing
25		Dhr. G. van der Veen
	Adviseur	Statengriffier mw. K. Bolt
	Notulist	Mw. C. van Spanning (Money Penny)
	Afwezig	Fractievoorzitter Fractie Baljeu, dhr. R.J.P. Baljeu en Fractievoorzitter
30		FvD, dhr. J. Dessing

Agenda

1. Opening en mededelingen voorzitter
2. Vaststelling agenda
3. Conceptverslag presidiumvergadering 21 juni 2021
4. Conceptagenda PS 28 juni 2021
- 5.a Laatste voorbereidingen PS 28 juni en 5 juli 2021
- 5.b Lijst ingekomen stukken PS
6. Memo over het verplaatsen van gepland vergadermoment 21 april 2022 naar 9 mei 2022
7. Memo over de voordracht kennisgeving referendum 'RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord'
8. Rondvraag
9. Sluiting

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de digitale vergadering om 9.00 uur en heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de heer Post, initiatiefnemer van het NH-referendum die vandaag als toehoorder
45 aanwezig is. De pers is aanwezig in de persoon van de heer Schat. Er zijn geen berichten van
verhinderingsontvangsten. De heer Dessing (FvD) wordt vervangen door mevrouw Vastenhouw
(FvD). Deze vergadering is openbaar en wordt opgenomen.

Er is een verzoek gedaan tot het houden van een referendum (zie agendapunt 7). De stemming
50 hierover vindt plaats op 5 juli. Die datum is gekozen omdat de stemming pas kan plaatsvinden
nadat het besluit door PS is genomen. Mocht PS besluiten in te stemmen met het inleidende
verzoek, zal partijen gevraagd worden middelen beschikbaar te stellen om de verdere procedure
vanuit de griffie te begeleiden. Daarvoor is naar verwachting zeker een 0,5 fte in schaal 11 nodig.

2. Vaststelling agenda

Er zijn geen aanvullingen op de agenda.

- *De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.*

3. Conceptverslag presidiumvergadering 21 juni 2021

- 60
- *Het verslag van 21 juni 2021 wordt ongewijzigd vastgesteld.*

4. Conceptagenda PS 28 juni 2021

Er zijn geen aanvullingen op de agenda PS 28 juni 2021.

- *De conceptagenda PS 28 juni 2021 wordt vastgesteld.*

65

5.a Laatste voorbereidingen PS 28 juni en 5 juli 2021

De **voorzitter** deelt mee dat er een actualiteit is ingediend door mevrouw Alberts (SP).
Actualiteiten worden doorgaans behandeld aan het eind van de vergadering. Dat zou betekenen
dat deze actualiteit, mocht worden besloten dat deze een spoedeisend karakter heeft, pas op 5
70 juli wordt behandeld. Verzoek van de SP is de actualiteit vandaag te behandelen, gelet op de
spoedeisendheid. Het advies vanuit de griffie op dit verzoek is negatief omdat er in de
bestemmingsplanprocedure een zienswijze is ingediend door GS die eerst behandeld moet
worden.

75 De heer **Zoon** (PvdD) stelt voor de actualiteit toch vandaag te behandelen. De heer **Kohler** (Ja21),
de heer **Heijnen** (CDA), de heer **Koyuncu** (DENK), de heer **Deen** (PVV), de heer **Voskuil** (PvdA), de
heer **Smaling** (SP), de heer **Klein** (ChristenUnie), mevrouw **Kocken** (GroenLinks) en mevrouw **Strens**
(D66) onderschrijven dit procedurele voorstel, de inhoudelijke bespreking volgt later. De heer
Van der Maas (VVD) ziet geen noodzaak de actualiteit naar voren te trekken.

80

De **voorzitter** concludeert dat het presidium in afwijking van het reglement besluit om de
actualiteit die is ingebracht door mevrouw Alberts (SP) vandaag te behandelen. De voorzitter stelt
voor om de eindtijd van 23.00 uur voor vandaag aan te houden. Dat kan betekenen dat
onderwerpen die vandaag niet aan bod komen, doorschuiven naar 5 juli.

85

Bij de griffie zijn onderstaande moties vreemd ingediend:

- 50PLUS/PvdO: bouw niet in Twiske voor toeristen en festivals.

- 50PLUS/PvdO: stop festivalisering natuurgebieden.
- FdD/PVV: burgerparticipatie in beeld.
- DENK: extra geld reserveren voor diepgaand onderzoek slavernijverleden.

De heer **Koyuncu** (DENK) geeft aan dat het voorstel van DENK (extra geld reserveren voor diepgaand onderzoek slavernijverleden) geen motie vreemd is, maar hoort bij de kaderbrief.

- 95 Mevrouw **van Soest** (50PLUS/PvdO) begrijpt dat er slechts één motie is ingediend door 50PLUS/PvdO. De **voorzitter** geeft aan dat dit later vandaag duidelijk zal worden.

- Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) doet het verzoek om agendapunt 8d (over de wadden) te onthameren omdat GroenLinks een motie wil indienen bij dit onderwerp. De formele besluitvorming volgt in de Staten, instemming van 1/5 van de statenleden is daarvoor voldoende.
- 100
- *Het presidium besluit om de actualiteit die is ingediend door mevrouw Alberts van de SP vandaag te behandelen.*
 - *De moties vreemd zijn besproken, het voorstel van DENK is geen motie vreemd, maar hoort bij de kaderbrief.*
 - *Agendapunt 8b wordt onthamerd omdat GroenLinks een motie wil indienen bij dit onderwerp.*
- 105

5.b Lijst ingekomen stukken PS

- *Het presidium neemt kennis van de lijst ingekomen stukken PS.*
- 110

6. Memo over het verplaatsen van gepland vergadermoment 21 april 2022 naar 9 mei 2022

De argumenten voor en tegen het voorstel zijn besproken in het vorige presidium. Na een inventarisatie stelt de voorzitter vast dat de voorkeur uitgaat naar 9 mei 2022.

- *Het presidium besluit om de geplande vergadering van 21 april 2022 te verschuiven naar 9 mei 2022.*
- 115

7. Memo over de voordracht kennisgeving referendum 'RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord'

De **voorzitter** licht dit agendapunt toe. Het presidium wordt gevraagd:

- 120
1. Kennis te nemen van het juridisch advies van de huisadvocaat – Pels Rijcken – over de vraag of het besluit 'RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord' referendabel is;
 2. Kennis te nemen van de conceptvoordracht inzake het besluit kennisgeving referendum 'RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord'
 3. Vast te stellen hoe de definitieve formulering van het bij de Statenvergadering in stemming te brengen voorgestelde besluit luidt.
- 125

Bij de eerste besluit stelt de voorzitter voor de discussie hier vooral technisch in te steken, ook in lijn met het advies van Pels Rijcken, en de inhoudelijk discussie te voeren in de Statenvergadering van 5 juli.

- 130
- Ten aanzien van het aantal initiatiefnemers, geeft de voorzitter aan dat dit er genoeg zijn. Er zijn al voldoende handtekeningen verzameld.

135 Het derde besluit gaat over de vraag het besluit over de RES 1.0 in stand te houden of op te schorten. Dit is ingevuld door 'wel in stand' omdat het niet mogelijk is om hier wel of niet te laten staan, er moet een keuze worden gemaakt. Besluitvorming volgt op 5 juli.

De heer **Klein** (ChristenUnie) heeft een verduidelijkende vraag bij besluit 3. Er is nu gekozen voor de formulering om de RES 1.0 wel in stand te houden. Hij leest dit andersom. De voorzitter
140 herhaalt dat de keuze enigszins arbitrair is (er *moet* een keuze gemaakt worden) en dat besluitvorming plaatsvindt op 5 juli.

De **voorzitter** ziet het eerste besluitpunt – hoe de voordracht op 5 juli te behandelen – als het meest relevant. De besluiten 2 en 3 volgen namelijk op besluit 1. Hij herhaalt zijn voorstel dit
145 vooral technisch te beoordelen op basis van het advies van Pels Rijcken dat het in principe een referendabel besluit is en de inhoudelijke discussie en de stemming voor of tegen het referendum, te voeren op 5 juli.

De heer **Heijnen** (CDA) heeft het advies van Pels Rijcken gelezen en vindt dit geen eenduidig
150 technisch advies, dit wordt door meerdere partijen onderschreven. De voorzitter begrijpt dat, maar denkt dat juist hiervoor het debat van 5 juli nodig is

De heer **Zoon** (PvdD) stelt voor om besluitvorming uit te stellen tot 5 juli, maandag om 9.00 een extra vergadering van het presidium in te plannen en deze week te gebruiken om een technische
155 sessie met Pels Rijcken te hebben, dit voorstel wordt breed gesteund.

Na discussie over de technische en politieke inhoud van het voorstel vat de voorzitter de discussie en de besluitvorming als volgt samen:

- *De griffie plant een technische sessie in met Pels Rijcken om hun memo toe te lichten.*
- 160 • *Er wordt een extra presidium gepland op 5 juli vanaf 9.00 uur.*
- *Besluitvorming over de vraag of het besluit 'RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord' referendabel is, schuift door naar 5 juli.*
- *De bewoording van de voordracht (RES 1.0 in stand houden of opschorten) wordt aansluitend aan het presidium aangepast.*

165

8. Rondvraag

De heer **Koyuncu** (DENK) vraagt aan de voorzitter of het onderwerp 'samenwerking buiten de officiële vergadermomenten' onderdeel kan zijn van de Statendag die georganiseerd wordt. Via deze weg vraagt hij ook de collega's om dit punt mee te nemen. Mevrouw **Van Soest**
170 (50PLUS/PvdO) roept partijen op om het voorstel van de heer Koyuncu serieus te nemen. De heer **Zoon** (PvdD) onderschrijft het voorstel van de heer Koyuncu. De **voorzitter** geeft aan dat de onderlinge samenwerking wat hem betreft zeker onderwerp van gesprek kan zijn tijdens de Statendag.

175 9. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 10.00 uur met dank voor ieders inbreng.